

Családi pótlékre vonatkozó közös szabályok

Melyik szülő igényelheti a családi pótlékot?

Ugyanazon gyermek (személy) után járó családi pótlék csak egy jogosultat illet meg, kivéve, ha jogerős bírósági döntés - ideértve az egyezséget - alapján a szülők egyenlő időszakokban felváltva gondozzák gyermeküket. Ebben az esetben a családi pótlékre 50-50%-os arányban, mindkét szülő jogosult.

Ha a gyermek együtt él szülők háztartásában él, a családi pótlékot - együttes nyilatkozatuk alapján - bármelyik szülő igényelheti, mégpedig nyilatkozatuk szerint gyermekeként. Megállapodás hiányában az ellátást igénylő szülő személyéről - kérelemre - a gyámhatóság dönt.

Az után a gyermek (személy) után, akire tekintettel nevelési ellátást folyósítanak, iskoláztatási támogatás nem folyósítható.

Ki a nevelőszülő?

Aki saját háztartásában gondozza a gyámhivatal jogerős határozatával nála elhelyezett, átmeneti vagy tartós nevelésbe vett gyermeket és az utógondozói ellátásban részesülő fiatal felnőttet.

Ki a hivatásos nevelőszülő?

Aki speciális foglalkoztatási jogviszonya keretében saját háztartásában gondozza a gyámhivatal jogerős határozatával nála elhelyezett, átmeneti vagy tartós nevelésbe vett gyermeket, illetve az utógondozói ellátásban részesülő fiatal felnőttet.

Ki a tanköteles gyermek?

A gyermek, ha eléri az iskolába lépéshez szükséges fejlettséget, legkorábban abban a naptári évben, amelyben a hatodik, legkésőbb amelyben a nyolcadik életévét betölti, tankötelessé válik. A gyermek, ha az iskolába lépéshez szükséges fejlettséget elérte, abban a naptári évben, amelyben a hatodik életévét május 31. napjáig betölti, megkezdheti a tankötelezettség teljesítését. A szülő kérelmére a gyermek megkezdheti a tankötelezettség teljesítését akkor is, ha a hatodik életévét december 31. napjáig tölti be. A tankötelezettség kezdete annál a gyermeknél eshet a nyolcadik életévre, aki augusztus 31. utáni időpontban született. A tankötelezettség teljesítése a tanév első tanítási napján kezdődik.

A tankötelezettség annak a tanévnek a végéig tart, amelyben a tanuló tizenharmadik életévét betölti.

A sajátos nevelési igényű tanuló tankötelezettsége meghosszabbítható legfeljebb annak a tanévnek a végéig, amelyben a huszadik életévét betölti.

Tankötelesnek minősül az a gyermek is, aki tankötelezettségét sajátos nevelési igénye miatt nem tudja teljesíteni, ezért képzési kötelezettség alá esik.

Mi történik abban az esetben, ha a tanköteles gyermek igazolatlanul mulaszt az iskolában?

Ha a tanköteles, továbbá a tankötelezettsége megszűnését követően közoktatási intézményben tanulmányokat folytató gyermek (személy) a kötelező tanórai foglalkozások tekintetében igazolatlanul mulaszt, a közoktatási intézmény igazgatójának jelzése alapján a települési önkormányzat jegyzője gyámhatóságként eljárva

- az adott tanévben igazolatlanul mulasztott tizedik kötelező tanórai foglalkozás után végzéssel felhívja az iskoláztatási támogatás jogosultját az alábbi jogkövetkezményekre:

Az adott tanévben igazolatlanul mulasztott ötvenedik kötelező tanórai foglalkozás után – a jelzés beérkezésétől számított 15 napon belül –

- felfüggeszti az iskoláztatási támogatás folyósítását, ha a gyermek az a) pont szerinti végzés meghozataláig a 16. életévét nem töltötte be, vagy

- kezdeményezi az iskoláztatási támogatást folyósító szervnél az ellátás szüneteltetését, ha a gyermek a végzés meghozataláig a 16. életévét betöltötte.

A nem tanköteles, de közoktatási intézményben tanuló gyermek esetén mikor, s hogyan kell igazolni a tanulói jogviszony fennállását?

Ha a családi pótlékot a családtámogatási kifizetőhely folyósítja:

A családtámogatási kifizetőhely (pl. az Országgyűlés Hivatalánál működő kifizetőhely) a tanulói jogviszony fennállásának igazolására szolgáló formanyomtatványt augusztus 31-éig küldi meg a jogosultnak. Az igazolást szeptember 30-áig kell benyújtani a családtámogatási kifizetőhelyhez.

Ha a családi pótlékot a Magyar Államkincstár Igazgatósága folyósítja, csak abban az esetben kell a tanulói jogviszonyt igazolni, ha az Igazgatóság a nyomtatvány megküldésével arra a szülő, vagy a családi pótlékban részesülő személyt felszólítja. Amennyiben nem érkezik felhívás, ez azt jelenti, hogy az Oktatási Hivatal által közölt állományban a gyermek tanulói jogviszonya szerepel, ezért nem szükséges azt külön igazolni.

Ha a nem tanköteles gyermek tanulói jogviszonya az első vizsgaidőszak utolsó napján megszűnik, de az új tanítási évre tanulói jogviszonyt létesít, akkor utána arra az időre, amely alatt nem állt tanulói jogviszonyban, legfeljebb azonban két hónap időtartamra utólag iskoláztatási támogatást kell megállapítani.

Családtámogatási kifizetőhely:

- a Honvédelmi Minisztérium,
- az Információs Hivatal,
- az Alkotmányvédelmi Hivatal,
- a Nemzetbiztonsági Szakszolgálat,
- az Országgyűlés Hivatala.

Milyen összegű a családi pótlék (nevelési ellátás, iskoláztatási támogatás) 2012-ben?

A családi pótlék havi összege

- egygyermekes család esetén 12.200 forint,
- egy gyermeket nevelő egyedülálló esetén 13.700 forint,
- kétgyermekes család esetén gyermekenként 13.300 forint,
- két gyermeket nevelő egyedülálló esetén gyermekenként 14.800 forint,
- három- vagy többgyermekes család esetén gyermekenként 16.000 forint,
- három vagy több gyermeket nevelő egyedülálló esetén gyermekenként 17.000 forint,
- tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos gyermeket nevelő család esetén, valamint a gyermekotthonban, javítóintézetben, büntetés-végrehajtási intézetben vagy szociális intézményben élő, továbbá nevelőszülőnél, hivatásos nevelőszülőnél elhelyezett tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos gyermek után 23.300 forint,
- tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos gyermeket nevelő egyedülálló esetén a tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos gyermek után 25.900 forint,
- a saját jogon nevelési ellátásra jogosult tartósan beteg illetőleg súlyosan fogyatékos személy 20.300 forint,
- a gyermekotthonban, javítóintézetben, büntetés-végrehajtási intézetben vagy szociális intézményben élő, továbbá nevelőszülőnél, hivatásos nevelőszülőnél elhelyezett, továbbá az ideiglenes hatállyal elhelyezett gyermek, a gyámhivatal által a szülői ház elhagyását engedélyező határozatban megjelölt személy, valamint a saját jogon iskoláztatási támogatásra jogosult személy esetén 14.800 forint.

A közoktatási intézményben a tizennyolcadik életévének betöltését követően tanulmányokat folytató azon személyre tekintettel, aki után a tizennyolcadik életéve betöltéséig 23.300 forint, vagy 25.900 forint összegben folyósítottak iskoláztatási támogatást, az iskoláztatási támogatást továbbra is a korábban folyósított összegnek megfelelő összegben kell folyósítani. Más jogszabály alkalmazásában magasabb összegű családi pótléknak minősül az ellátás.

Kik a családi pótlék összegének megállapítása szempontjából figyelembe vehető gyermekek?

A családi pótlék összegének megállapítása szempontjából azt a vér szerinti, örökbe fogadott vagy nevelt gyermeket kell figyelembe venni, aki az igénylő háztartásában él, és

- akire tekintettel a szülő, a nevelőszülő, a hivatásos nevelőszülő, a gyám családi pótlékre jogosult,
- aki közoktatási intézmény tanulója vagy felsőoktatási intézményben első felsőfokú szakképzésben, első alapképzésben, első mesterképzésben vagy első egységes, osztatlan képzésben részt vevő hallgató és rendszeres jövedelemmel nem rendelkezik,
- aki a családi pótlékre saját jogán jogosult; vagy
- aki fogyatékosként szociális intézményi ellátásban részesül, feltéve, hogy őt a gyámhivatal nem vette átmeneti vagy tartós nevelésbe, és a családi pótlékot igénylő - a kormányrendeletben foglaltak szerint - vele kapcsolatot tart fenn.

Kit lehet saját háztartásban nevelt gyermeknek tekinteni?

A családi pótlékra való jogosultság szempontjából saját háztartásban nevelt, gondozott gyermeknek kell tekinteni azt a gyermeket (személyt) is,

- aki kül- és belföldi tanulmányai folytatása vagy gyógykezelése okán átmeneti jelleggel tartózkodik a háztartáson kívül,
- akit szociális intézményben 30 napot meg nem haladóan helyeztek el, vagy
- aki a szülő kérelmére átmeneti gondozásban részesül, vagy szülőjével együtt családok átmeneti otthonában tartózkodik.

A családi pótlék összegének megállapításakor figyelembe vehető gyermekek esetén mikor kell igazolni a tanulói, vagy hallgatói jogviszony fennállását?

A családi pótlékra nem jogosító, de a gyermekszámba beszámító - gyermek esetében

- a kérelem benyújtásakor, továbbá
- az ellátás folyósításának időtartama alatt - az igényelbíráló szerv felhívására
- tanulói jogviszony esetén minden év szeptember 30-áig,
- hallgatói jogviszony esetén minden év október 15-éig

kell igazolni a tanulói, hallgatói jogviszony fennállását.

A tanulói vagy hallgatói jogviszony fennállásának igazolására benyújtott, nem magyar nyelven kiállított irat nem hiteles magyar fordítás csatolásával is elfogadható. A hatóság honlapján közzéteszi azon nyelvek listáját, amely nyelven a tanulói vagy hallgatói jogviszony fennállásának igazolására kiállított irat magyar nyelvű fordítását egyáltalán nem kell csatolni.

Ha a nem tanköteles gyermek tanulói jogviszonya az első vizsgaidőszak utolsó napján megszűnik, de az új képzési időszakra hallgatói jogviszonyt létesít, akkor a tanulói jogviszony megszűnése és a hallgatói jogviszony keletkezése közötti időre, legfeljebb azonban két hónap időtartamra utólag a családi pótlék összegének számítása szempontjából figyelembe kell venni.

Ki minősül egyedülállónak az ellátás összegének megállapításánál?

A családi pótlék összegének megállapítása szempontjából egyedülállónak kell tekinteni azt a szülőt, gyámot is, aki saját maga, illetve akinek a házastársa, élettársa

- közoktatási intézmény tanulója, felsőoktatási intézmény első oklevelet szerző hallgatója és jövedelme nincs,
- vakok személyi járadékában vagy fogyatékosági támogatásban részesül,
- megváltozott munkaképességű személyek ellátásában részesül és egyéb jövedelme nincs,
- nyugellátásban, korhatár előtti ellátásban, szolgálati járandóságban, balettművészeti életjáradékban vagy átmeneti bányászjáradékban részesül, feltéve, ha nyugdíjának, ellátásának összege nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegét, és egyéb jövedelme nincs,
- időskorúak járadékában, rokkantsági járadékban, hadigondozási járadékban részesül, és egyéb jövedelme nincs, illetve az aktív korúak ellátására való jogosultságát megállapították,
- a reá irányadó öregségi nyugdíjkorhatárt betöltötte, és jövedelme nincs.

Milyen iratokat kell bemutatni az egyedülállóság igazolására?

A kérelemhez csatolni kell,

- a tanulói, hallgatói jogviszony fennállása esetén a közoktatási, felsőoktatási intézmény erről szóló igazolását; (az igazolást tanulói jogviszony esetén minden év szeptember 30-áig, hallgatói jogviszony esetén minden év október 31-éig kell benyújtani.
- nyugellátás, korhatár előtti ellátás, a szolgálati járandóság, balettművészeti életjáradék vagy átmeneti bányászjáradék esetén a nyugdíjfolyósító szerv igazolását a nyugellátás formájáról és havi összegéről. Az igazolást minden év február 28-áig kell benyújtani;
- szociális és egyéb ellátás esetén az ellátás megállapításáról szóló határozat másolatát vagy a folyósító szerv igazolását.

A fenti két esetben a családi pótlék iránti kérelemhez mellékelni kell a jövedelemnyilatkozatot is.

Mi történik akkor, ha a gyermek után más személy válik jogosulttá az ellátásra?

Ha ugyanabban a hónapban más személy válik jogosulttá a családi pótlékra, az új jogosultnak a következő hónaptól jár az ellátás.

Mi történik abban az esetben, ha a családi pótlék folyósítására, pl. költözés miatt más igényelbíráló szerv válik illetékessé?

Ha az Igazgatóság által folyósított családi pótlék folyósítására más szerv válik illetékessé, az ellátást korábban folyósító Igazgatóság az ügyben keletkezett iratokat haladéktalanul, de legkésőbb az áttételre irányuló kérelem beérkezését követő naptól, illetve az illetékesség hiányának megállapításától számított nyolc napon belül átteszi az illetékessé vált szervhez.

Ha az Igazgatóságnál benyújtott kérelem olyan gyermeke tekintettel kerül benyújtásra, aki után más személynek más Igazgatóság folyósított családi pótlékot, a kérelem alapján eljáró Igazgatóság az ellátást korábban folyósító hatóság megkeresésével beszerzi a kérelmező jogosultságát megalapozó iratokat, valamint az ellátásra való jogosultságot megszüntető határozatot. A megkeresett Igazgatóság az ellátás megszüntetéséről hozott határozat jogerőre emelkedésének tényéről és időpontjáról, illetve az ellátás megszüntetéséről hozott határozattal szembeni jogorvoslati eljárásról haladéktalanul értesíti a kérelem alapján eljáró Igazgatóságot.

A fenti eljárásban a kérelmező családi pótlékra való jogosultsága csak a megkeresett Igazgatóság ellátás megszüntetéséről hozott határozatának jogerőre emelkedését követően állapítható meg.

Milyen tényt vagy adatot kell bejelenteni a családi pótlékban részesülőnek?

A családi pótlék folyósításának, szüneteltetésének vagy a folyósítás felfüggesztésének időtartama alatt

- a gyermeknek az ellátásra jogosult háztartásából történő kikerülését,
 - a gyermek, személy tartós betegségére, illetve súlyos fogyatékoságára okot adó körülmény megszűnését,
 - a gyermek tanulói, hallgatói jogviszonyának megszűnését, szüneteltetését,
 - a 18 éven felüli személy rendszeres jövedelmét,
 - az ellátásra jogosult 3 hónapot meghaladó külföldi tartózkodásának tényét,
 - az ellátásra jogosult egyedülállóságának megszűnését,
 - az egyedülállóságot meghatározó körülmény megszűnését,
 - az ellátásra jogosult nevének, fizetési számlaszámának vagy lakcímének megváltozását,
 - az Európai Unió tagállamában vagy az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes más államban, illetve abban az államban, amelynek állampolgára az Európai Közösség és tagállamai, valamint az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban nem részes állam között létrejött nemzetközi szerződés alapján a szabad mozgás és tartózkodás joga tekintetében az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes állam állampolgárával azonos jogállást élvez (a továbbiakban: EGT-állam) történő munkavállalás vagy önálló vállalkozói tevékenység folytatásának tényét,
- az ellátásra jogosult adatában bekövetkezett változást, továbbá - ha az adatváltozás házasságkötésre, új bejegyzett élettársi vagy élettársi kapcsolat létesítésére tekintettel következett be - a házastárs, bejegyzett élettárs vagy élettárs adatát.

Lehet-e az után a nagykorú gyermek után családi pótlékot folyósítani, aki rendszeres jövedelemmel rendelkezik?

Amennyiben a tizennyolcadik életévét betöltött személynek rendszeres jövedelme van, úgy a rá tekintettel vagy a részére megállapított családi pótlék folyósítását a negyedik hónaptól mindaddig szüneteltetni kell, amíg rendszeres jövedelemmel rendelkezik.

Mely időponttól jár a családi pótlék?

A családi pótlék a kérelem benyújtásának időpontjától jár, feltéve, hogy a benyújtás időpontjában a jogosultsági feltételek fennállnak. A családi pótlékot a kérelem késedelmes benyújtása esetén, visszamenőleg legfeljebb két hónapra, a kérelem benyújtásának napját megelőző második hónap első napjától kell megállapítani, ha a jogosultsági feltételek ettől az időponttól kezdve fennállnak.

Hogyan folyósítják a családi pótlékot?

A családi pótlékot - függetlenül az igénylés és a megszüntetés időpontjától - teljes hónapra állapítják meg és folyósítják. Arra a hónapra, amelyben a családi pótlékra való jogosultság megszűnik, még az ellátást folyósítják.

A családi pótlékot utólag, a tárgy hónapot követő hónap 10. napjáig, fizetési számlára utalás esetében 3. napjáig folyósítják.

Forrás: NEFMI Tájékoztató a gyermekek után járó ellátásokról